

NAPREDOVANIE GEOINFORMATIZÁCIE VO VEREJNEJ SPRÁVE SLOVENSKA – KLADY A ZÁPORY

Dagmar KUSENDOVÁ

Katedra humánnej geografie a demogeografie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského, Mlynská dolina, 842 15 Bratislava, Slovenská republika
kusendova@fns.uniba.sk

Abstrakt

Geoinformatizácia sa stala integrálnou súčasťou informatizácie verejnej správy Slovenska. Osobitne dynamický bol vývoj geografických informačných systémov (GIS) a služieb najmä po vstupe Slovenska do európskych štruktúr v kontexte viacerých informačných, resp. geoinformačných politík štátnej správy a samosprávy. Výsledkom toho je odlišná úroveň využitia geoinformačných nástrojov, postupov a služieb pre výkon verejnej správy. Našou témou je hodnotenie a zhrnutie trendov v procese geoinformatizácie strategických rezortov štátnej správy a samosprávy so snahou o identifikáciu významných projektov a priorít.

Abstract

Geoinformatics has already become an integral part of the public administration information tools in Slovakia. The development of geographic information systems and services advanced especially dynamically after the country has entered the European Union's structures in the context of different information policies applied by the state administration and self-government bodies. As the result we have got the different fluency of geoinformatics tools, procedures and services use in public administration applications. In the paper we have evaluated and summarised trends in the processes of geoinformatics application in strategic resorts of public administration and self-government bodies and identified the most meaningful projects and priorities.

Kľúčové slová: geoinformatizácia verejnej správy; geografické informačné systémy a služby; štátna správa a samospráva Slovenska.

Keywords: geoinformatics use; geographic information systems and services; Slovak public administration and self-government.

1. ÚVOD

Od vzniku Slovenskej republiky (SR) v roku 1993 bolo vytvorených množstvo koncepcií, stratégií a programov, ktoré mali realizovať konkrétne akčné plány a opatrenia v oblasti informatizácie verejnej správy. Tejto problematike a s ňou úzko spojenej geoinformatizácie verejnej správy (VS) na Slovensku sme sa venovali ešte pred vstupom SR do Európskej únie (Kusendová 2002, Kusendová 2003), ale aj krátko po vstupe (Kusendová 2005, Kusendová a Koreň 2005). Predpokladáme, že s odstupom času sa dajú už hodnotiť prínosy a straty, ktoré v tejto oblasti nastali s osobitným zreteľom na geoinformačne strategické rezorty štátnej správy SR.

1. INFORMATIZÁCIA VEREJNEJ SPRÁVY SLOVENSKA

Informatizáciu verejnej správy možno voľne definovať ako štátom a samosprávou riadený proces implementácie informačno-komunikačných technológií na základe politických, inštitucionálnych a realizačných podmienok tak, aby boli vytvorené právne rámce a infraštruktúry pre digitalizáciu jednotlivých úsekov verejnej správy. Informatizáciu verejnej správy riadi v SR Ministerstvo vnútra (MV) SR v kooperácii s Vládou SR, Ministerstvom financií (MF) SR a ostatnými subjektmi VS.

Právny rámec informatizácie VS SR tvorí Zákon Národnej rady (NR) SR č. 275/2006 Z. z o *Informačných systémoch verejnej správy (ISVS) a jeho výnosy* (Výnos Ministerstva financií SR o štandardoch pre ISVS č.

312/2010 Z. z. a ďalšie). Zákon o elektronickej verejnej správe, ktorý by mal výrazne pomôcť informatizácii VS na Slovensku, je v legislatívnom procese už dlhšie a dodnes nie je ukončený (Návrh legislatívneho zámeru zákona o elektronickej verejnej správe, 2010). Pre porovnanie s Českou republikou boli obdobné zákony o ISVS, jej registroch a zákon o elektronickej verejnej správe prijaté už skôr, čo umožnilo pripraviť a spustiť ostrú prevádzku *Systému základných registrov* v tomto roku (Nařízení vlády ČR, 2011).

V kontexte tvorby celoeurópskej a národnej infraštruktúry geoinformácií (INSPIRE) je právnym rámcom *Zákon NR SR č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie* (NIPI) s účinnosťou od 1.2.2010 a príslušné vyhlášky, kde koordinačnú funkciu plní *Slovenská agentúra životného prostredia* (SAŽP) riadená Ministerstvom životného prostredia (MŽP) SR prostredníctvom *Koordinačnej rady NIPI* (vznikla v 11/2011) a jej expertných skupín, ktoré vypracúvajú podklady pre technologické riešenia implementácie do praxe.

V súčasnosti na Slovensku proces informatizácie, teda aj geoinformatizácie, rámkuje, podobne ako v ČR, najmä vládny *Operačný program Informatizácie spoločnosti* (OPIS, 2012) v prioritnej osi 1 *Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb (na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni)* na roky 2007 až 2013. Ide o hlavný faktor finančnej podpory informatizácie VS na báze európskych peňažných fondov, kde sú dôležité najmä úlohy v oblasti e-vlády na báze zjednotených a funkčných základných registrov VS (včítané priestorových) a ich infraštruktúr.

Piliermi informatizácie VS by mali byť podľa *Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy* (2008) štyri celoštátne *základné registre verejnej správy*, z ktorých dva majú geografický charakter, a to: *Register priestorových informácií* (zahrňujúci kataster nehnuteľností a ostatné zdroje priestorových informácií) a *Register adries*, ku ktorým sa radí *Register fyzických osôb a Register právnických osôb a podnikateľov*. Novo navrhnutý *Register priestorových informácií* by mal obsahovať jednotný a dátovo konzistentný zdroj priestorových údajov povinných osôb tvoriaci súčasť NIPI definovanej Smernicou INSPIRE (2007), správcom by malo byť MŽP SR a poskytovateľmi zdrojových celoštátnych evidencií by mali byť ostatné ministerstvá SR spolu so Štatistickým úradom (ŠÚ) SR a Úradom geodézie, kartografie a katastra SR. *Register adries* by malo tvoriť niekoľko údajových komponentov, ktorých správa je dnes v kompetencii viacerých orgánov verejnej správy (obce, Slovenská pošta a. s., MV SR). Fundovaný prehľad o stave priestorových registrov a adries spolu s návrhom riešenia ich tvorby a prevádzky v kontexte zavádzania e-vlády a informatizácie VS poskytujú dve čiastkové štúdie uskutočniteľnosti projektov OPIS prioritnej osi 1 (ČŠ RPI, 2009 a ČŠ RA, 2009) a *Štúdia realizovateľnosti projektov OPIS v oblastiach poskytovania elektronických služieb z katastra nehnuteľností* (2008). Štúdie realizovateľnosti elektronizácie VS a rozvoja elektronických služieb naštartovali výberové konania a realizáciu programu OPIS v rokoch 2009 až 2011. Politické zmeny a turbulencie v nasledujúcom období spôsobili však zbrzdzenie týchto projektov, čo viedlo k ešte väčšiemu zaostávaniu Slovenska v oblasti informatizácie nielen VS správy voči ostatným krajinám EÚ, ale celej spoločnosti, aj keď po opätovnom nástupe vlády R. Fica začiatkom roka 2012 sa tempo zrýchlilo. Z celkovej alokovanej sumy 993 mil euro na OPIS boli k marcu 2011 vyčerpané necelé 4 % (OPIS stále zakliaty, 2011), k septembru 2012 to bolo 21 %, ale napr. *Prioritná os 3 – Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu*, časť 3.1 *Rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu* mala podiel finančných prostriedkov alokovaných zmluvami 0 %! (Macák, 2012). Do konca roku 2012 nebol úplne dokončený žiadny z projektov OPIS v sledovanej prioritnej osi 1, čo spôsobuje problém najmä samospráve, ktorá bez funkčných základných registrov nemôže dokončiť, resp. realizovať vlastné iniciatívy v oblasti tvorby GIS, geoinformatizácie a mapových služieb, či už na regionálnej alebo miestnej úrovni. Ide hlavne o aktivity miest a samosprávnych krajov, kde sa začali realizovať projekty OPIS v rámci osi 1.2 *Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni* (Zoznam žiadostí, 2012).

2. STRATEGICKÉ REZORTY VEREJNEJ SPRÁVY SLOVENSKA V PROCESSE GEOINFORMATIZÁCIE

Pre výber rezortov, ktoré význame ovplyvňujú procesy geoinformatizácie VS, sa dajú použiť viaceré kritériá, napr. šírka záberu rôznych legislatívnych, infraštruktúrnych a dátových kompetencií spojených s tvorbou, spracovaním a poskytovaním geografických informácií pre výkon verejnej správy, miera zapojenia sa do realizácie GIS, počet mapových serverov a nimi poskytovaných mapových služieb a ďalšie (Voženílek,

2009). Na základe rozsahu tvorby a prevádzky rezortných GIS a podielu na tvorbe lokalizačnej bázy NIPI Slovenska do roku 2004 sa dali rozdeliť rezorty na dve skupiny. Prvú tvorili rezorty s dlhoročnou skúsenosťou s tvorbou a prevádzkou GIS (rezort geodézie, kartografie a katastra, obrany, životného prostredia, pôdohospodárstva a dopravy), druhú skupinu prezentovali rezorty s krátkodobou skúsenosťou najmä v dôsledku nedostatočnej priority využitia geoinformačných technológií, resp. s nižším aplikačným potenciálom tvorby GIS a geografických informácií (rezort vnútra, výstavby a regionálneho rozvoja, hospodárstva, zdravotníctva, štatistiky, sociálnych vecí, kultúry a ďalšie). Dnes toto delenie nie je tak ostré, geoinformatizácia prenikla prakticky do všetkých rezortov v dôsledku plnenia konkrétnych kompetencií, ktoré im vyplynuli z prijatej legislatívy po roku 2000 (kompetenčné zákony špecializovanej verejnej správy ako dôsledok decentralizácie jej výkonov a novelizácia samosprávnych zákonov súvisiace s prenosom kompetencií zo štátu na samosprávu) a zo vstupu SR do Severoatlantickej aliancie a Európskej únie a jej štruktúr v roku 2004. Významným impulzom pre budovanie funkčných informačných systémov geografického typu v jednotlivých rezortoch bola najmä iniciatíva INSPIRE a záväzky štátu po prijatí Smernice INSPIRE (2007) a jej zapracovaní do národnej legislatívy. Prehľad najvýznamnejších informačných systémov štátnej správy pre NIPI poskytuje tab. 1.

Tab 1. Prehľad informačných (priestorových) systémov úsekov verejnej správy SR (podľa ČŠ RPI,2009)

| <i>Inštitúcie úsekov správy</i> | Názov informačného systému |
|--|--|
| Úrad geodézie, kartografie a katastra SR | Informačný systém geodézie, kartografie a katastra |
| Ministerstvo obrany SR | Vojenský informačný systém o území |
| Ministerstvo životného prostredia SR | Informačný systém životného prostredia |
| Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR | Informačný systém o pôde |
| Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR | Informačný systém o lesnom hospodárstve |
| | Národný systém dopravných informácií SR |
| | Informačný systém infraštruktúry a Geografický informačný systém železníc SR |
| Ministerstvo vnútra SR | Hraničné dokumentárne dielo |

3. LOKALIZAČNÝ ZÁKLAD NÁRODNEJ INFRAŠTRUKTÚRY PRIESTOROVÝCH INFORMÁCIÍ SLOVENSKA

Lokalizačný základ tvorí kostru geoinformačnej infraštruktúry každého štátu. V SR ho buduje a spravuje ústredný orgán štátnej správy Úrad geodézie, kartografie a katastra (ÚGKK). Ak by sa mali hodnotiť klady a záporné procesy geoinformatizácie v tomto rezorte, dajú sa stručne zhrnúť nasledovne.

Ku *kladom* patrí skutočnosť, že rezort po roku 2006 realizoval viacej legislatívnych a technologických zmien, ktoré postupne zlepšujú kvalitu lokalizačného základu štátu. Ide najmä o prijaté novely *Zákona NR SR č. 162/1995 o katastri nehnuteľností a zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam* (katastrálny zákon) a *Zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii* a príslušné vyhlášky ÚGKK, kde:

- Vyhláškou č. 300/2009 Z. z k Zákonu NR SR 215/1995 Z. z. sa: 1. vyhlásili platné národné realizácie pre Európsky terestrický referenčný systém 1989, Slovenský terestrický referenčný rámeč (SKTRF09) a Súradnicový systém Jednotnej trigonometrickej siete katastrálnej (JTSK03), záväzné geodetické referenčné systémy a pre realizácie geodetických systémov sa stanovili ich definície, parametre a označovanie, 2. definovali sa pasívne a aktívne geodetické základy, ich obsah a popis povinností fyzických a právnických osôb vykonávajúcich geodetické a kartografické činnosti vo vzťahu k bodom geodetických základov, 3. spriechodnilo sa používanie technológií globálnych navigačných a satelitných systémov v katastri, 4. doplnila sa možnosť aktualizovať súbory priestorových údajov katastra webovou službou, 5. spresnili sa požiadavky na technickú i kvalitatívnu spôsobilosť priestorových informácií a možnosti poskytovania údajov z informačného systému, kde sa stanovila polohová charakteristika podrobných geodetických bodov a ich výšková charakteristika, 6. upravil sa jednotný spôsob prechodu medzi národnými a európskymi systémami, definoval sa globálny transformačný kľúč a sprístupnila sa transformačná služba.

- Vyhláškou č. 461/2009 Z. z. k Zákonu NR SR č. 162/1995 sa zaviedli kódy kvality podrobných polohových bodov, zvýšili sa požiadavky na ich presnosť, zmenili sa hodnoty koeficientov na výpočet výmer parcely zobrazenej na katastrálnej mape oproti jej výmere v súbore popisných informácií, zvýšili sa podmienky na presnosť zobrazenia bodov v mape spravovanej v analógovej forme, zmenila sa presnosť meračských a zobrazovacích prác, zrušili sa triedy presnosti pre novourčené body, rozšírili sa údaje v súbore geodetických informácií zobrazené vo vektorovej katastrálnej mape o rozsah vecného bremena k časti pozemku, upravilo sa priradovanie charakteristík nehnuteľností (kód spôsobu využívania pozemku) a zmenili sa kódy spôsobu využívania pozemku. Rozšíril sa aj obsah katastra nehnuteľností v súlade s požiadavkami praxe, ako je napr. vyznačenie hranice zastavaného územia, evidencia cien lesných a poľnohospodárskych pozemkov, vyznačenie vecného bremena k pozemkom priamo v katastrálnej mape a ďalšie (Hudecová, 2012).

Ďalším kladom je posun v tvorbe *Základnej bázy pre GIS* (ZB GIS) v mierke 1:10 000 a jeho harmonizovaného katalógu tried objektov (*Katalóg tried objektov ZB GIS*, 2008), na ktorom sa podieľali viaceré strategické ústredné orgány štátnej správy SR, ako aj kontinuálna tvorba ortofotomapy z územia Slovenska v mierke 1:10000 a 1:5000 v kompetencii Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPaRV) a jeho Slovenského pôdneho fondu (Zákon NR SR č. 330/1991 Z. z. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách a jeho novely) v súčinnosti s podnikateľskými subjektmi, či už v rámci poľnohospodárskej dotačnej politiky, alebo tvorby *Registra obnovenej evidencie pozemkov*. Posledným kladom bolo spustenie rezortného mapového Geodetickým a kartografickým ústavom (GKU) v Bratislave v roku 2004, ktorý bol jedným z prvých poskytovateľov služby WMS (Klobušiak a kol., 2005) a neskôr aj Katastrálneho portálu. Oba aktuálne prechádzajú silnou rekonštrukciou a procesom zlepšenia svojich služieb v rámci programu OPIS.

Budovaniu lokalizačného základu Slovenska v rokoch 2006 až 2010 výrazne pomohla spolupráca rezortu s Ministerstvom obrany (MO) SR na aktualizácii mapového diela a tvorbe ZB GIS. „Tvorba ZB GIS v GKÚ Bratislava sa začala spustením novej fotogrametrickej linky v roku 2003. Potrebný snímkový materiál sa zabezpečil na základe zmluvy o spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva SR (od Národného lesníckeho centra vo Zvolene, predtým Lesoprojekt Zvolen) z roku 2004. V súlade s dohodou o koordinácii a spolupráci medzi ÚGKK SR a MO SR od roku 2004 GKÚ úzko spolupracoval na tvorbe ZB GIS s Topografickým ústavom v Banskej Bystrici. V rámci spolupráce došlo k spojeniu realizácie tvorby ZB GIS a Centrálnej priestorovej databázy Vojenského informačného systému o území, k harmonizácii katalógu tried objektov ZB GIS, zjednoteniu technologických postupov, metód riadenia zberu a spracovania údajov. Cieľom spolupráce bolo úsilie do roku 2010 celoplošne pokryť vektorovými údajmi územie SR. V zmysle tejto koncepcie mal GKÚ zabezpečiť zber údajov pre ZB GIS v rozsahu 30 % územia SR, zvyšných 70 % územia malo zabezpečiť MO SR“ (Májovská, 2011).

Záporom rozvoja rezortu ÚGKK sú časté zmeny vo vedení a organizácii rezortu, politické nominácie, a s tým spojená neujasnenosť koncepcie rezortu okolo r. 2010, množstvo a časté zmeny technológií GIS pri tvorbe informačných systémov katastra nehnuteľností (KN) a viacúčelového katastra a vo vzťahu k VS najmä zaostávajúca harmonizácia, kvalita dát a využiteľnosť elektronických služieb v praxi (Zápis do katastra sa zrýchli, 2008). Súčasná koncepcia rozvoja rezortu sa orientuje najmä na zdroje z programu OPIS, kde MF SR dalo zelenú dvom národným projektom finančne dotovaných z EÚ s predpokladanou výškou nákladov 43 mil euro. Prvým je projekt *Elektronické služby katastra nehnuteľností*, ktorý má 5 hlavných častí: vytvorenie centrálného systému KN, zavedenie elektronickej podateľne rezortu, zabezpečenie prevádzky centrálného elektronickeho registratúrneho strediska, vývoj aplikácií, výmena dát s inými IS (pôvodné trvanie projektu 11/2009 – 09/2012, posun ukončenia do 2014) s cieľom vytvorenia prevádzky 45 služieb e-vlády zoradených do 4 blokov: 1. Elektronické podania, žiadosti, námietky. 2. Elektronické poskytnutie informácií na právne účely. 3. Elektronické informovanie o rôznych skutočnostiach (stav podaní). 4. Na vyžiadanie elektronickej notifikácia o uskutočnení úkonu. Druhým projektom (*Elektronické služby katastra nehnuteľností – Základná báza údajov pre GIS* s trvaním 2/2010 – 11/2012 a posunom riešenia do 2013) by mal sfunkčniť 33 elektronických služieb e-vlády rámcovaných: 1. Zápisom údajov o objektoch ZB GIS a ich vlastnostiach. 2. Poskytnutie metaúdajov a priestorových údajov zo súboru objektov ZB GIS. 3. Zobrazenie priestorových údajov zo

súboru ZB GIS, ortofotosnímkov a digitálneho modelu terénu z územia SR. 4. Transformácia súradnicového systému, projekcie, údajového modelu (ÚGKK, 2012).

4. MAPOVÉ SLUŽBY VEREJNEJ SPRÁVY SLOVENSKA

Mapové portály a ich mapové služby sú dobrým indikátorom úrovne geoinformatizácie jej prevádzkovateľa, resp. oknom do GIS, na ktorých stoja. Celkovú stratégiu portálov štátnej správy na Slovensku rámcuje legislatívne Zákon NR SR č. 275/2006 Z. z. o ISVS, stratégiu mapových portálov zasa Zákon NR SR č. 3/2010 Z. z. o NIPI, podľa ktorého sa tvorí národný geoportál SR (<http://geoportal.sazp.sk>) v gescii MŽP SR a prevádzkuje Slovenská agentúra životného prostredia – SAŽP (Zeman, 2012). SAŽP spravuje aj metainformačný katalóg NIPI, budovaný v zmysle smernice INSPIRE ako metaúdajový profil na báze ISO 19115, 19139, ktorého účelom je „vyhľadávanie a následné sprístupnenie sád priestorových údajov, aplikácií a služieb“ (<http://egp.enviroportal.sk>).

Podľa práce (Hoblík 2012), ktorá analyzuje a hodnotí z rôznych aspektov verejne prístupné mapové portály štátnej správy SR k r. 2012, sú lídrami v poskytovaní mapových služieb najmä MŽP SR a MPaRV SR, ktoré spravujú tieto významné mapové portály: EnviroGeoPortál – <http://geo.enviroportal.sk/>, Pôdny portál – <http://www.podnemapy.sk>), Mapový server Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – http://www.geology.sk/index.php?pg=geois.mapovy_server, Mapový server Národného lesníckeho centra – <http://lvu.nlcsk.org/uvod/>. SAŽP prevádzkuje cez mapovú službu priestorový Register základných územných jednotiek – <http://atlas.sazp.sk/zsj/viewer.htm> a vlastný metainformačný katalóg pre environmentálnu dátovú doménu – <http://egp.enviroportal.sk>. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR spravuje portál Cestnej databanky – <http://www.cdb.sk/sk/Geoportal-CDB.alej>. Zoznam by nebol úplný bez portálov ÚGKK Katastrálny portál – <http://www.katasterportal.sk/> a Geoportál – <http://www.geoportal.sk>. Všetky tvoria strategické rezorty pre NIPI, ktoré riešia tvorbu a prevádzku portálov po roku 2007 najmä na báze projektov EÚ. K nim by sa postupne mali pridať najmä správcovia ďalších centrálnych priestorových registrov VS, ako je napr. Ministerstvo vnútra SR (hlavný koordinátor Informatizácie VS SR) a Štatistický úrad (ŠÚ) SR (správca viacerých priestorových registrov – Register priestorových jednotiek a ďalších), ktoré v tejto oblasti vyvíjajú vlastné aktivity. Tak napr. ŠÚ SR realizuje od roku 2009 *Integrovaný štatistický informačný systém* v rámci projektu OPIS (ČŠ IS ŠÚ, 2009) a Sekcia verejnej správy Ministerstva vnútra SR prevádzkuje mapovú službu WMS (<http://arc.vsnet.sk/GISApI/src/viewer/viewer.jsp?menu=historia.jsp&aplikacia=1>) o Základných údajoch verejnej správy. V prehľade chýbajú interné GIS, akým je *Geografický informačný systém ochrany pamiatkového fondu* Ministerstva kultúry SR (Kravjanská, 2011), ktoré sú vyvíjané na podobnej báze.

5. ZÁVER

Informatizácia VS má svoje princípy a priority, právne rámce, infraštruktúry a procesy digitalizácia úsekov štátnej správy. Každá táto súčasť musí mať politickú a inštitucionálnu podporu, aby sa dali v praxi realizovať. Štát má vízie, koncepcie, plány pre vytvorenie národnej infraštruktúry priestorových informácií (NIPI) Slovenska, ale bez politických priorít a s nedostatkom financií sa realizujú ťažko. Dnes disponujeme novými výkonnejšími technológiami na zber, spracovanie a poskytovanie priestorových informácií, ale stále chýba väčšia kooperácia medzi rezortmi štátnej správy, ale aj so samosprávou. Je to dôsledok aj neujasnených kompetencií vo verejnej správe, kde sa prelínajú viaceré etapy jej decentralizácie a centralizácia, spolu s nepriehľadnými tokmi informácií a financií. Nefunkčné, neaktuálne, chýbajúce štátne priestorové registre a infraštruktúry nútia samosprávu vytvárať vlastné priestorové informácie z využitím ďalších verejných zdrojov. Zapojenie súkromnej sféry do budovania NIPI je rozdielne na celoštátnej, regionálnej, resp. lokálnej úrovni s výrazným záujmom o väčšie a finančne dobre dotované projekty štátu a regionálnej (krajskej) samosprávy. Aj napriek odlivu mladých a vzdelaných ľudí zo Slovenska do zahraničia na viacerých miestach pracujú vzdelaní a nadšení ľudia, či už na niektorom zo strategických rezortov, alebo v samospráve a budujú NIPI na báze minimálnych nákladov, pričom tlak na jej dobudovanie rastie z vnútra aj z vonka štátu. Najvýznamnejším hnacím motorom jej budovania však ostáva EÚ a jej aktivity a dotácie, a to najmä z Operačného programu Informatizácia spoločnosti, kde pre prioritnú os 1. s cieľom efektívne poskytovať

služby verejnej správy na báze dobudovania a prepojenia informačných systémov VS boli alokované prostriedky vo výške takmer 820,32 mil. euro zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu (Čo je OPIS?, 2011).

Ak rekapitulujeme závery z príspevku (Kusendová, 2005), musíme konštatovať, že viaceré z nich sú aktuálne aj dnes. Konkrétne je to pretrvávajúca nedostatočná politická podpora celému procesu informatizácie spoločnosti, resp. (geo)informatizácie verejnej správy, často meniace sa kompetencie a z nej vyplývajúca zlá koordinácia zainteresovaných subjektov zodpovedných za rôzne aspekty a oblasti tohto procesu, nekompletnosť regulačného legislatívneho rámca, slabá podpora zavádzania informačných a komunikačných technológií do výkonu verejnej správy. Efektívne budovanie GIS a z nich poskytovaných služieb v SR stále závisí od kvality základných priestorových registrov, a to na najnižšej mierkovej úrovni (budovy, adresy, uličné siete), od dobudovania informačných systémov katastra nehnuteľností v plnom rozsahu popisnej aj geodetickej zložky. Treba poskytnúť prístup k digitálnemu mapovému dielu vo veľkej mierke (ZB GIS), dobudovať metainformačný systém o zdrojoch geodát z územia Slovenska, zaviesť podmienky pre ich poskytovanie a zaistiť k nim bezbariérový a efektívny prístup. Aktuálnou požiadavkou je aj zohľadnenie skúseností a poznatkov najmä z Českej republiky, ktorá v čoraz väčšom časovom predstihu realizuje dôležité kroky v oblasti geoinformatizácie verejnej správy.

Príspevok vznikol za podpory grantovej výskumnej úlohy VEGA č. 1/0562/12.

LITERATÚRA

Čo je OPIS? (2011) Prioritná os 1. Dostupné na: <http://www.informatizacia.sk/prioritna-os-1/1867s> (cit. 12.12.2012)

ČŠ IS ŠÚ (2009) Čiastková štúdia uskutočniteľnosti Elektronické služby Štatistického úradu SR. Ministerstvo financií SR. Dostupné na: www.informatizacia.sk/ext_dok-b4_ciastkova_su_adl_su.../6653c (cit. 12.12.2012)

ČŠ RA (2009) Čiastková štúdia uskutočniteľnosti projektov prioritnej osi 1 Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb OPIS zamerané na celkovú architektúru eGovernmentu, Register adries. Ministerstvo financií SR. Dostupné na: http://www.informatizacia.sk/%2Fext_dok-cast_f_ra_kpmg%2F6676c&ei=YMPJUL3sHsbltQac_IGADw&usg=AFQjCNGDHs5VHHY-HA7JGEfM1g9-NNa8Bg (cit. 12.12.2012)

ČŠ RPI (2009) Čiastková štúdia uskutočniteľnosti projektov prioritnej osi 1 Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb OPIS zamerané na celkovú architektúru eGovernmentu, Register priestorových informácií. Ministerstvo financií SR. Dostupné na: http://www.informatizacia.sk/ext_dok-cast_g_rpi_kpmg/6677c (cit. 12.12.2012)

Hoblík, P. (2012) Mapové portály verejnej správy Slovenskej republiky. Univerzita Komenského v Bratislave Prírodovedecká fakulta, Bratislava [diplomová práca].

Hudecová, Ľ. (2012) Nový obsah a presnosť katastrálnych máp. Kartografické listy, č. 2, 16-24.

Katalóg tried objektov ZB GIS (2008) ÚGKK SR a TOPÚ Banská Bystrica. Dostupné na: http://www.skgeodesy.sk/index.php?www=sp_file&id_item=396 (cit. 12.12.2012)

Klobušiak M., Lacena M., Čukan J., Smékalová M., Michalík Ľ., Ofúkaný M., Tomko M. (2005) Geoportál ÚGKK SR, základ NIPI SK, prístupný cez OGC WMS. In: GIS Ostrava 2005. Ostrava, Inštitút ekonomiky a systémů řízení, Hornickogeologické fakulty VŠB – Technická univerzita Ostrava.

Kravjanská, I. (2011) Návrh a tvorba geoaplikácie pre správu a ochranu archeologického dedičstva v Slovenskej republike. Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava [diplomová práca].

Kusendová D. (2002) Kapitola. 9 Tvorba geoinformačných systémov v Slovenskej republike. In: Kompendium Panel-GI: Využitie geografických informácií a geografických informačných systémov. Slovenská verzia Fabián, P. (ed.), Žilinská univerzita v Žiline, Žilina, 133-148. Dostupné na: http://www.humannageografia.sk/clanky/kusendova_Kap_9_KomendiumGIS.pdf (cit. 12.12.2012)

- Kusendová D. (2005) Budovanie národnej geoinformačnej infraštruktúry Slovenska. In: GIS Ostrava 2005. Ostrava, Institut ekonomiky a systémů řízení, Hornickogeologické fakulty VŠB – Technická univerzita Ostrava. Dostupné na: http://gis.vsb.cz/GIS_Ostrava/GIS_Ova_2005/Sbornik/prez/kusendova.ppt (cit. 12.12.2012)
- Kusendová D., M. Koreň (2005) Národná infraštruktúra priestorových informácií. In: Geodetické siete a priestorové informácie. Topografický ústav Banská Bystrica, Banská Bystrica, 59-66. Dostupné na: http://www.topu.mil.sk/data/at/15636_subor.pdf (cit. 12.12.2012)
- Kusendová, D. (2003) Národná geografická informačná infraštruktúra Slovenska. Životné prostredie, č. 1, 15-18. Dostupné na: <http://www.seps.sk/zp/casopisy/zp/2003/zp1/kusend.htm> (cit. 12.12.2012)
- Macák, L. (2012) Eurofondy. Dostupné na : <http://eurofondy.webnode.sk/news/prehľad-zazmluvnenost-financnych-prostriedkov-na-urovni-jednotlivych-opatreni-k-30-9-2012-/> (cit. 12.12.2012)
- Májovská, H. (2011) Úlohy, ktoré čakajú rezort ÚGKK SR v roku 2011. Geodetický a kartografický obzor, 57/99, č. 1, 2-3. Dostupné na: <http://www.geobusiness.cz/2011/02/hedviga-majovska-ulohy-ktore-cakaju-rezort-ugkk-sr-v-roku-2011/> (cit. 12.12.2012)
- Národná koncepcia informatizácie verejnej správy (2008) Ministerstvo financií SR. Dostupné na: http://www.informatizacia.sk/ext_dok-narodna-koncepcia-informatizacia-verejnej-spravy/6232c (cit. 12.12.2012)
- Nařízení vlády ČR (2011) Nařízení vlády ze dne 25. května 2011 o stanovení harmonogramu a technického způsobu provedení opatření podle § 64 až 68 zákona o základních registrech. Dostupné na: http://www.szrcr.cz/file/104_1_1/ (cit. 12.12.2012).
- Návrh legislatívneho zámeru zákona o elektronickej verejnej správe (2010) Dostupné na: <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/MaterialyZip/18638>
- OPIS (2012) Operačný program Informatizácia spoločnosti, V4.0, Úradu vlády SR. Dostupné na: http://www.informatizacia.sk/ext_dok-opis-v4/14714c (cit. 12.12.2012)
- Opis stále zakliaty (2011) Komunálne financie, jún 2011, s.6.
- Smernica INSPIRE (2007) Dostupné na: <http://inspire.gov.sk/Upload/documents/smernica.pdf> (cit. 12.12.2012)
- Štúdia realizovateľnosti projektov OPIS v oblastiach poskytovania elektronických služieb z katastra nehnuteľností (2008) Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky a KMPG s.r.o. Dostupné na: www.skgeodesy.sk/index.php?www=sp_file&id_item=426 (cit. 12.12.2012)
- ÚGKK (2012) Čerpanie prostriedkov z EÚ. Dostupné na: http://www.skgeodesy.sk/index.php?www=sp_detail&id=15&navigation_id=15 (cit. 12.12.2012)
- Voženílek, V. (2009) Geoinformační aspekty státní informační politiky ČR. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci Přírodovědecká fakulta.
- Vyhláška ÚGKK č. 300/2009 Z. z k Zákonu NR SR 215/1995 Z. z.
- Vyhláška ÚGKK č. 461/2009 Z. z. k Zákonu NR SR č. 162/1995 Z. z.
- Výnos Ministerstva financií SR o štandardoch pre ISVS č. 312/2010 Z. z.
- Zákon NR SR č. 275/2006 Z. z o Informačných systémoch verejnej správy.
- Zákon NR SR č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie.
- Zákon NR SR č. 330/1991 Z. z. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách

Zápis do katastra sa zrýchli 2008 Rozhovor D. Čimovej s podpredsedom ÚGKK SR V. Stankovským z 26.4.2008. SME, Petit Press. Dostupné na: <http://www.sme.sk/c/3847227/zapis-do-katastra-sa-zrychli.html> (cit. 12.12.2012).

Zeman, M. (2012) Staré mapové diela na Slovensku a ich publikovanie na internete. Kartografické listy, č. 1, 55-61.

Zoznam žiadostí (2012) Zoznam žiadostí o nenávratný finančný príspevok pri ktorých bolo vydané Rozhodnutie o schválení žiadosti. Ministerstvo financií SR. Dostupné na: http://www.informatizacia.sk/ext_dok-schvalene-projekty-po-1_k-7122012/15146c (cit. 12.12.2012)